با ایران توشه
یک قدم جلوتر
باش!

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

ایران توشه، مرجع دانلود فایل های کمک آموزشی دانش آموزان و کنکوری ها

همه چیز
برای موفقیت
تو!

- دانلود رایگان آزمون های آزمایشی قلمچی، خیلی سبز، گاج و ...
- دانلود رایگان گام به گام تمامی دروس
- دانلود رایگان نمونه سوالات امتحانی (نوبت اول و دوم) و امتحانات نهایی
- دانلود رایگان جزوه های کمک آموزشی و شب امتحانی

کافیست هر فایلی که نیاز دارید را در گوگل به این صورت جستجو کنید:

فایل مورد نیاز + ایران توشه

مثال:

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

irantooshe.ir

t.me/irantooshe

گام به گام مطالعات اجتماعی نهم
فصل ششم

عنوان فصل: ایران از عهد نادرشاه تا ناصرالدین‌شاه

در این فایل پاسخ فعالیت‌ها، کارهای کلاسی، تمرین‌ها و پرسش‌های فصل ایران از عهد نادرشاه تا ناصرالدین‌شاه آمده است.

مباحث فصل: تلاش برای حفظ استقلال و اتحاد سیاسی ایران؛ در جست‌وجوی پیشرفت و رهایی از سلطهٔ خارجی

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

تهیه‌شده در ایران‌توشه، توشه‌ای برای موفقیت

irantooshe.ir

فهرست پرسش‌ها

۱ صفحه ۱۲۹ · پرسش آغاز فصل — پرسش‌های آغازین فصل ۶ ... ۴

۲ صفحه ۱۲۹ · فعالیت — نابسامانی دورهٔ افشاریه و شیوهٔ به قدرت رسیدن ... ۴

۳ صفحه ۱۳۰ · فعالیت — انقلاب صنعتی و هدف انگلستان ... ۵

۴ صفحه ۱۳۱ · پرسش درون‌متن — علم و قدرت ۵

۵ صفحه ۱۳۷ · فعالیت — اصلاحات امیرکبیر ۶

۶ صفحه ۱۳۸ · فعالیت — سند فرمان لغو قرارداد توتون و تنباکو ... ۶

۷ صفحه ۱۳۸ · فعالیت — نهضت تنباکو ۷

۸ صفحه ۱۳۸ · به کار ببندیم — قائم‌مقام، آثار قاجار و کارگاه‌های بافندگی ... ۷

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

۱ صفحه ۱۲۹ پرسش آغاز فصل

۱) اوضاع سیاسی ایران در دوران سلسله‌های افشاریه، زندیه و قاجاریه چگونه بوده است؟

۲) هجوم نظامی روسیه و انگلستان به ایران در دورهٔ قاجار چه آثار و نتایجی داشته است؟

۳) پیامدهای مداخله و نفوذ سیاسی و اقتصادی روسیه و انگلستان در ایران چه بوده است؟

۴) مردم ایران برای مقابله با مشکلات داخلی و رهایی از نفوذ و دخالت سیاسی و اقتصادی بیگانگان چه کارهایی انجام داده‌اند؟

۱) نادرشاه افشار با شکست افغان‌ها و بیرون راندن روسیه و عثمانی وحدت سیاسی ایران را دوباره برقرار کرد، اما پس از قتل او دوباره جنگ مدعیان آغاز شد. کریم‌خان زند مدتی آرامش و امنیت برقرار کرد، ولی پس از مرگ او جنگ قدرت دوباره شروع شد. آقامحمدخان قاجار ایران را متحد کرد، اما جانشینانش نتوانستند از کشور در برابر هجوم قدرت‌های بزرگ دفاع کنند.

۲) روسیه در جنگ‌های ده‌ساله و دوم با ایران پیروز شد و عهدنامه‌های گلستان و ترکمانچای را تحمیل کرد؛ بخش‌های وسیعی از قفقاز از ایران جدا شد، ایران غرامت پرداخت و حق داشتن کشتی جنگی در دریای خزر را از دست داد. انگلستان نیز با لشکرکشی به خلیج فارس، ایران را به پذیرش جدایی افغانستان و بخش شرقی سیستان و بلوچستان مجبور کرد.

۳) از دست رفتن بخش‌هایی از خاک ایران، واگذاری امتیازهای اقتصادی (بانک، معادن، جنگل، تنباکو و...)، ورشکستگی تولیدکنندگان و بازرگانان ایرانی و وابستگی اقتصادی و سیاسی.

۴) برخی سیاستمداران و اندیشمندان به نوسازی و اصلاح امور دست زدند (عباس‌میرزا، قائم‌مقام، امیرکبیر)، علما و مردم با واگذاری امتیازها مخالفت کردند (نهضت تنباکو) و مردم برای دفاع از وطن داوطلب شدند.

۲ صفحه ۱۲۹ فعالیت

۱) با مطالعهٔ درس و راهنمایی دبیر خود دلایل و عوامل مهم نابسامانی اوضاع اجتماعی و اقتصادی ایران در دوران افشاریه را بررسی و تحلیل کنید.

۲) شیوهٔ به قدرت رسیدن سلسله‌های افشاریه، زندیه و قاجاریه چه شباهتی به هم دارد؟

۳) به نظر شما آقامحمدخان در انتخاب تهران به‌عنوان پایتخت به چه نکته‌هایی توجه داشته است؟

۱) بیشتر دورهٔ دوازده‌سالهٔ نادرشاه صرف جنگ با بیگانگان (افغان‌ها، عثمانی، هند) و سرکوب شورش‌های داخلی شد؛ هزینهٔ سنگین جنگ‌ها و مالیات‌های زیاد کشور را فقیر کرد؛ در سال‌های آخر نادر بدگمان و خشن شد و ناامنی و شورش‌های پیاپی پدید آمد؛ پس از قتل او دوباره جنگ حاکمان محلی و ایل‌ها آغاز شد و امنیت و اقتصاد کشور از بین رفت.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۲) هر سه سلسله از ایل‌ها بودند (افشار، زند، قاجار) و با تکیه بر نیروی نظامی ایل خود و شکست‌دادن مدعیان و رقیبان به قدرت رسیدند.

۳) نزدیکی تهران به سرزمین اصلی ایل قاجار (استرآباد و مازندران) و پشتیبانی آن‌ها؛ دوری از مرکز قدرت رقیبان (زندها در جنوب)؛ موقعیت مرکزی و نزدیکی به راه‌های ارتباطی؛ استحکام و دفاع مناسب به‌دلیل نزدیکی به رشته‌کوه البرز و مرزهای شمالی.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

---

۳ صفحه ۱۳۰ فعالیت

۱) دربارهٔ چگونگی تأثیر انقلاب صنعتی بر افزایش قدرت نظامی و سیاسی کشورهای اروپایی و ضعف و فقر برخی کشورهای دیگر در کلاس بحث و گفت‌وگو کنید.

۲) هدف دولت انگلستان از جدا کردن افغانستان و بخش شرقی سیستان و بلوچستان از ایران چه بوده است؟

۳) کاربرگهٔ مربوط را انجام دهید.

۱) انقلاب صنعتی با جایگزینی ماشین به‌جای نیروی انسان، تولید و ثروت اروپا را بسیار افزایش داد و به ساخت سلاح‌ها و کشتی‌های پیشرفته انجامید. اروپاییان برای مواد اولیه و بازار فروش به استعمار کشورهای دیگر پرداختند و ثروت آن‌ها را غارت کردند؛ در نتیجه کشورهای اروپایی قدرتمندتر و کشورهای مستعمره و ضعیف فقیرتر و وابسته شدند.

۲) هدف انگلستان حفظ مستعمرهٔ مهم خود هندوستان و ایجاد منطقهٔ حائل بین هند و ایران بود تا رقیبان (مانند روسیه) از راه ایران به هند دسترسی پیدا نکنند و انگلستان بر شرق ایران و خلیج فارس تسلط یابد.

۳) کاربرگه روی خط زمان و نقشه تکمیل می‌شود و پاسخ آن تصویری است.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

---

۴ صفحه ۱۳۱ پرسش درون‌متن

به نظر شما چرا اگر کشوری به سلاح علم و دانش مجهز نباشد نمی‌تواند قوی شود و در مقابل دشمنانش مقتدرانه بایستد؟

چون قدرت نظامی، اقتصادی و سیاسی امروز بر پایهٔ علم و فناوری است؛ کشوری که علم و صنعت پیشرفته نداشته باشد، سلاح، ارتش و اقتصاد قدرتمند ندارد و در برابر دشمنان مجهز نمی‌تواند از خود دفاع کند (همان‌طور که ایران در جنگ با روسیه شکست خورد).

۵ صفحه ۱۳۷ فعالیت

۱) الف) انگیزه و اهداف امیرکبیر از اقدامات اصلاحی چه بوده است؟

ب) شما کدام‌یک از اصلاح‌گری‌های امیرکبیر را مؤثرتر می‌دانید؟ اگر شما جای امیرکبیر بودید چه کارهایی برای پیشرفت ایران در آن زمان می‌کردید؟

۲) به نظر شما چرا امیرکبیر بر استخدام نکردن معلمان و استادان روسی و انگلیسی در دارالفنون اصرار می‌کرد؟

۳) چند مورد از اقدامات امیرکبیر را در زمینهٔ رواج عدالت و پیشرفت علمی و فرهنگی بنویسید.

۴) به نظر شما با توجه به اصلاحات امیرکبیر چرا شاهزادگان و درباریان قاجار و عوامل وابستهٔ خارجی برای برکناری و قتل امیرکبیر توطئه کردند؟

۱) الف) حفظ استقلال کشور و قطع نفوذ روسیه و انگلستان، رفع مشکلات بزرگ آن زمان (شورش در ایالت‌ها، بی‌نظمی اداری و لشکری، خالی‌بودن خزانه) و پیشرفت علمی و اقتصادی ایران.

ب) به نظر من تأسیس دارالفنون مؤثرترین اقدام بود؛ زیرا نیروی متخصص و آگاه تربیت می‌کرد و پایهٔ پیشرفت علمی را فراهم می‌ساخت. اگر جای او بودم، به گسترش مدارس و دانشگاه، رونق صنعت و کشاورزی، تقویت تولید داخلی و ارتش منظم نیز می‌پرداختم.

۲) چون این دو کشور استعمارگر بودند و می‌خواستند در ایران نفوذ کنند؛ امیرکبیر می‌خواست جلوی نفوذ فرهنگی و سیاسی آن‌ها را بگیرد، از این رو معلمانی از کشورهای دیگر مانند اتریش را استخدام کرد.

۳) انتشار روزنامهٔ وقایع اتفاقیه (نخستین روزنامهٔ رسمی)؛ تأسیس دارالفنون؛ ترجمهٔ کتاب‌های اروپایی و توسعهٔ چاپخانه؛ اصلاح امور قضایی و منع شکنجه متهمان؛ احترام به حقوق اقلیت‌های دینی؛ ساخت بیمارستان و مقابله با بیماری‌های واگیر (آبله و وبا)؛ منع رشوه‌خواری و فروش حکومت ایالت‌ها؛ اصلاح قوانین مالیاتی.

۴) چون اصلاحات او منافع آنان را تهدید می‌کرد: قطع رشوه و فروش حکومت ایالت‌ها، کاهش حقوق و مستمری شاه و درباریان، گرفتن مالیات از زمینداران بزرگ و قطع نفوذ بیگانگان؛ آن‌ها با توطئه‌چینی شاه را نسبت به او بدبین کردند.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۶ صفحه ۱۳۸ فعالیت

با راهنمایی دبیر خود متن سند را در کلاس بخوانید و به پرسش‌های زیر پاسخ دهید:

الف) فرمان لغو قرارداد توتون و تنباکو توسط چه کسی صادر و توسط چه کسی به مردم ابلاغ شده است؟

ب) فکر می‌کنید چرا در این فرمان هیچ اشاره‌ای به اشتباه شاه و حکومت در انعقاد اولیهٔ قرارداد با استعمارگران نشده، بلکه در مقابل لغو آن به لطف و مرحمت شاه نسبت داده شده است؟

ج) در کدام قسمت‌های فرمان می‌توانید تکبر و خودخواهی شاهانه را ببینید؟ آیا فکر نمی‌کنید که یکی از عوامل پیشرفت‌نکردن ایران در گذشته وجود چنین حکومت و شاهانی بوده است؟

د) وقتی متن این سند را می‌خوانید چه نکته‌هایی شما را بیشتر به فکر وا می‌دارد یا توجه شما را جلب می‌کند؟

الف) فرمان به دستور ناصرالدین‌شاه صادر شد و امین‌السلطان صدراعظم آن را به‌صورت تلگراف برای ابلاغ به مردم فرستاد.

ب) چون حکومت استبدادی خود را مقصر نمی‌دانست و می‌خواست خود را بخشنده و مهربان نشان دهد و آبروی شاه حفظ شود، در حالی که لغو قرارداد نتیجهٔ مبارزهٔ مردم و علما بود.

ج) عباراتی مانند «به مرحمت و رأفت همایونی»، خواستن «دعاگویی وجود مبارک» و «شکرگزاری مراحم کامله همایون» از مردم و تهدید به «تنبیه و سیاست شدید» نشان‌دهندهٔ تکبر و خودخواهی شاهانه است. بله، وجود چنین حکومت‌هایی که خود را مالک کشور می‌دانستند و در برابر مردم پاسخگو نبودند یکی از علل عقب‌ماندگی ایران بوده است.

د) نمونه: اینکه شاه مقصر اصلی بود اما خود را بخشنده نشان داد؛ نقش پیروزمندانهٔ مردم و علما؛ و اینکه حتی حکومت زیر فشار مردم تسلیم شد.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۷ صفحه ۱۳۸ فعالیت

الف) دلیل اصلی شکل‌گیری نهضت تنباکو چه بوده است؟

ب) موفقیت نهضت تنباکو از نظر سیاسی و اجتماعی چه اهمیتی داشته است؟

الف) واگذاری انحصار خرید و فروش توتون و تنباکوی ایران به یک انگلیسی در زمان ناصرالدین‌شاه، که به اقتصاد و کشاورزان و بازرگانان ایرانی ضرر می‌زد و نفوذ بیگانگان را بیشتر می‌کرد.

ب) نخستین حرکت جدی مردم ایران برای رهایی از نفوذ و سلطهٔ خارجی و ایستادگی در برابر ستم داخلی بود؛ با رهبری علما (میرزای شیرازی) و همراهی مردم و بازرگانان موفق شد و اعتماد به نفس و روحیهٔ مقاومت و مبارزه را در مردم تقویت کرد.

۸ صفحه ۱۳۸ به کار ببندیم

۱) با مراجعه به پایگاه اینترنتی شبکهٔ رشد یا کتاب‌هایی دربارهٔ زندگانی و خدمات میرزا ابوالقاسم قائم‌مقام فراهانی خلاصه‌ای از زندگی‌نامهٔ او را تهیه کنید و در کلاس بخوانید.

۲) پرس‌وجو کنید که آیا در شهر یا روستای محل زندگی شما آثاری از دورهٔ قاجار باقی مانده است؟ در صورت وجود چنین آثاری دربارهٔ یکی از آن‌ها گزارشی به همراه عکس تهیه و به کلاس ارائه کنید.

۳) با مطالعهٔ متن (کاهش کارگاه‌های بافندگی شیراز و اصفهان در دورهٔ قاجار؛ مردم آن شهر مصرف‌کنندهٔ پارچه‌های نخی کارخانه‌های انگلستان شدند) به پرسش‌های زیر پاسخ دهید:

الف) دلیل کاهش تعداد کارگاه‌های بافندگی در دو شهر شیراز و اصفهان چه بوده است؟

ب) به نظر شما کاهش تعداد کارگاه‌های بافندگی در دورهٔ قاجار از نظر اقتصادی چه آثار و نتایجی برای مردم ایران داشته است؟

ج) از این موضوع تاریخی برای اقتصاد کشور در شرایط کنونی چه پندی می‌توان گرفت؟

۱) میرزا ابوالقاسم فراهانی (قائم‌مقام) از رجال و ادیبان بزرگ دورهٔ قاجار بود؛ وزیر عباس‌میرزا و سپس صدراعظم محمدشاه شد. او نثری ساده و روان داشت، به اصلاح امور و نوسازی کشور و مقابله با نفوذ بیگانگان توجه داشت و در نهایت به دستور محمدشاه کشته شد (حدود سال ۱۲۵۱ ق.). خلاصهٔ زندگی‌نامه را با کمک منابع تکمیل کنید.

۲) نمونهٔ گزارش: نام بنا (مثلاً کاخ، مسجد، حمام یا خانهٔ قدیمی)، محل، سال ساخت، کاربرد و وضع کنونی آن را بنویسید و عکس بچسبانید. این فعالیت عملی است.

۳) الف) ورود پارچه‌های نخی ارزان کارخانه‌های انگلستان به ایران که بدون حقوق گمرکی یا با گمرک ناچیز وارد می‌شد؛ تولیدکنندگان ایرانی نمی‌توانستند با آن‌ها رقابت کنند.

ب) ورشکستگی و بیکاری تولیدکنندگان و کارگران، فقر، وابستگی اقتصادی به خارج، خروج سرمایه از کشور و تضعیف اقتصاد ملی.

ج) باید از تولید داخلی حمایت کرد، از کالای ایرانی استفاده کرد، با واردات بی‌رویه مقابله کرد و صنعت و کشاورزی را تقویت نمود تا کشور وابسته نشود.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

توشه ای برای موفقیت